

## **Bài 27: Thực hành: QUAN SÁT THƯỜNG BIẾN**

Môn học: Sinh học, lớp 9

Ngày soạn: 10/12/2023; Tiết (theo PPCT): 29

Thời gian thực hiện: 01 tiết

**I- MỤC TIÊU:** Qua bài này, HS cần đạt được:

### **1. Kiến thức**

- Học sinh nhận biết một số thường biến phát sinh ở một số đối tượng thường gặp qua tranh, ảnh và mẫu vật sống.
- Qua tranh, ảnh HS phân biệt sự khác nhau giữa thường biến và đột biến.
- Qua tranh ảnh và mẫu vật sống rút ra được:
  - + Tính trạng chất lượng phụ thuộc chủ yếu vào kiểu gen, không hoặc rất ít chịu tác động của môi trường.
  - + Tính trạng số lượng thường chịu ảnh hưởng nhiều của môi trường.

### **2. Năng lực**

**a. Năng lực chung:** Năng lực tự học, tư duy, làm việc hợp tác, tìm tòi, giao tiếp, giải quyết vấn đề, sử dụng ngôn ngữ.

### **b. Năng lực chuyên biệt**

- Học sinh nhận biết một số thường biến phát sinh ở một số đối tượng thường gặp qua tranh, ảnh và mẫu vật sống.
- Qua tranh, ảnh HS phân biệt sự khác nhau giữa thường biến và đột biến.
- Qua tranh ảnh và mẫu vật sống rút ra được:
  - + Tính trạng chất lượng phụ thuộc chủ yếu vào kiểu gen, không hoặc rất ít chịu tác động của môi trường.
  - + Tính trạng số lượng thường chịu ảnh hưởng nhiều của môi trường.

**3. Phẩm chất:** Xây dựng ý thức tự giác và thói quen tìm kiếm kiến thức trong học tập, có hứng thú với môn học.

**\*Mục tiêu bài học đối với HSKT Đinh Hoàng Ngọc (Khuyết tật trí tuệ, nói)**

**1. Kiến thức:** Nhận biết được một số thường biến phát sinh một số đối tượng thường gặp.

### **2. Năng lực**

**a. Năng lực chung:** Tham gia hoạt động nhóm cùng các bạn.

**b. Năng lực riêng:** Nhận biết được một số thường biến phát sinh một số đối tượng thường gặp.

**3. Phẩm chất:** Có ý thức có trách nhiệm tham gia hoạt động cùng các bạn.

## **II- THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU**

### **1. Giáo viên:**

- Tranh ảnh minh họa thường biến.
- Ảnh chụp thường biến.
- Mẫu vật: + Mầm khoai lang mọc trong tối và ngoài sáng.
  - + 1 thân cây rau dứa nước từ mô đất bờ xuống ven bờ và trải trên mặt nước.

**2. Học sinh:** Tìm hiểu và soạn trước bài mười ở nhà.

**III- PHƯƠNG PHÁP, KỸ THUẬT DẠY HỌC, KIỂM TRA -ĐÁNH GIÁ**

1. Phương pháp dạy học: Vấn đáp – tìm tòi; Giải quyết vấn đề ; Thực hành - quan sát.

2. Kỹ thuật dạy học: Chia nhóm, động não.

3. Kiểm tra – đánh giá: Dùng lời.

**IV. HOẠT ĐỘNG DẠY VÀ HỌC.**

1. Hoạt động khởi động. (5ph)

? Thế nào là thường biến? Nêu tính chất biểu hiện của thường biến?

? Mỗi nhóm báo cáo các ví dụ về thường biến đã tìm hiểu ở nhà.

2. Hoạt động hình thành kiến thức mới. (35ph)

**\*Hoạt động 1: Nhận biết một số thường biến.**

Mục tiêu: Nhận biết một số thường biến.

**Mục tiêu đối với em Đinh Hoàng Ngọc: Viết và nắm được một số thường biến phát sinh một số đối tượng thường gặp.**

TG	HOẠT ĐỘNG CỦA GV	HOẠT ĐỘNG CỦA HS	NỘI DUNG
15ph	- GV yêu cầu HS quan sát tranh ảnh, mẫu vật các đối tượng và biết thường biến phát sinh dưới ảnh hưởng của ngoại cảnh. ? Các nhân tố tác động gây thường biến. - GV chốt đáp án.	- HS quan sát kỹ các tranh, ảnh và mẫu vật: Mầm khoai lang, cây rau dứa nước. - Thảo luận nhóm ghi kết quả vào bảng báo cáo thu hoạch. - Đại diện nhóm trình bày	<b>I. Nhận biết một số thường biến</b>  Nội dung bảng sau

Đối tượng	Điều kiện môi trường	Kiểu hình tương ứng	Nhân tố tác động
1. Mầm khoai	- Có ánh sáng - Trong tối	- Mầm lá có màu xanh - Mầm lá có màu vàng	- ánh sáng
2. Cây rau dứa nước	- Trên cạn - Ven bờ - Trên mặt nước	- Thân lá nhỏ - Thân lá lớn - Thân lá lớn hơn, rễ biến thành phao.	- Độ ẩm
3. Cây mạ	- Trong bóng tối - Ngoài sáng	- Thân lá màu vàng nhạt. - Thân lá có màu xanh	- ánh sáng

**\*Hoạt động 2: Phân biệt thường biến và đột biến.**

Mục tiêu: Phân biệt được thường biến với đột biến.

TG	HOẠT ĐỘNG CỦA GV	HOẠT ĐỘNG CỦA HS	NỘI DUNG
15ph	- GV hướng dẫn HS quan sát trên đối tượng lá cây mạ mọc ven bờ và trong ruộng, thảo luận: ? Sự sai khác giữa 2 cây mạ mọc ở 2 vị trí khác nhau ở vụ thứ 1 thuộc thể hệ nào?	- Các nhóm quan sát tranh, thảo luận và nêu được:  -> 2 cây mạ thuộc thể hệ thứ 1 (biến dị trong đời cá thể)	<b>II. Phân biệt thường biến và đột biến</b>

<p>? Các cây lúa được gieo từ hạt của 2 cây trên có khác nhau không? Rút ra kết luận gì?</p> <p>? Tại sao cây mạ ở ven bờ phát triển không tốt bằng cây mạ trong ruộng?</p> <p>- GV yêu cầu HS phân biệt thường biến và đột biến.</p>	<p>-&gt; Con của chúng giống nhau (biến dị không di truyền)</p> <p>-&gt; Do điều kiện dinh dưỡng khác nhau.</p> <p>- 1 vài HS trình bày, lớp nhận xét, bổ sung.</p>	
---	---	--

**\*Hoạt động 3: Nhận biết ảnh hưởng của môi trường đối với tính trạng số lượng và tính trạng chất lượng.**

Mục tiêu: Nắm các yếu tố môi trường tác động đến thường biến.

TG	HOẠT ĐỘNG CỦA GV	HOẠT ĐỘNG CỦA HS	NỘI DUNG
5ph	<p>- GV yêu cầu HS quan sát ảnh 2 luống su hào của cùng 1 giống, nhưng có điều kiện chăm sóc khác nhau.</p> <p>? Hình dạng củ su hào ở 2 luống khác nhau như thế nào?</p> <p>- Rút ra nhận xét.</p>	<p>- HS nêu được:</p> <p>-&gt;+ Hình dạng giống nhau (tính trạng chất lượng). + Chăm sóc tốt → củ to. Chăm sóc không tốt → củ nhỏ (tính trạng số lượng)</p> <p>- Nhận xét: tính trạng chất lượng phụ thuộc kiểu gen, tính trạng số lượng phụ thuộc điều kiện sống</p>	<p><b>III. Nhận biết ảnh hưởng của môi trường đối với tính trạng số lượng và tính trạng chất lượng</b></p>

**3. Nhận xét - đánh giá:(3ph)**

- GV nhận xét tinh thần, thái độ thực hành của các nhóm.
- Nhận xét chung kết quả giờ thực hành.

**4. Tìm tòi - mở rộng: (2ph)**

- Viết báo cáo thu hoạch.
- Chuẩn bị trước bài 28: **“Phương pháp nghiên cứu di truyền ở người”**.
- Tìm hiểu phương nghiên cứu phả hệ và sự khác nhau giữa trẻ đồng sinh cùng trứng và khác trứng như thế nào?

**V-RÚT KINH NGHIỆM:**

.....

.....

**Phê duyệt của nhà trường**

**Giáo viên giảng dạy**

**Lê Thị Mận**